

Artskontoplanen

Vår interne artskontoplan består av 5 siffer.

Første siffer indikerer om det er ei investering (0) eller drift (1).

Dei 3 neste siffer utgjør Kostra-konto (t.d. 010 for Fastløn).

Siste siffer gjev høve til å ha fleire variantar av ein Kostra-konto.

I dette dokumentet finn du informasjon om kva for Kostra-konto som skal nyttast i dei ulike tilfelle, og i neste omgang kva konto i internkontoplanen du skal nytte.

1 ARTSKONTOPLANEN

1.1 Hovedregel og unntak i artsinndelingen

Artene gjenspeiler som hovedregel hvilke produksjons- og innsatsfaktorer (utgifts- og inntektstyper) kommunene og fylkeskommunene benytter i sin virksomhet (prinsippet om "rene" utgifts- og inntektsarter).

I enkelte tilfeller er det gjort unntak fra hovedregelen:

1. Der vesentlige statistiske hensyn krever at utgifter til spesielle aktiviteter kommer fram av regnskapsrapporten til KOSTRA. Eksempler på dette er utgifter til undervisningsmaterieell (art 105) og utgifter til vedlikehold (lønn og materieell, art 070/230/250). På disse områdene spørres det altså om anvendelsesområde, og da overstyrer anvendelsen ressurstypen.
 - Kunnskapsdepartementet har behov for et samlet uttrykk for utgifter som er knyttet direkte til undervisningsaktiviteter (undervisningsmaterieell) og ikke til forvaltning av skolen. Det må derfor skilles mellom eksempelvis matvarer og papir som går til undervisning (art 105) og matvarer til kantinen eller papir til skoleforvaltning/administrasjon.
 - Unntaket innebærer videre at utgifter til lønn knyttet til vedlikeholdsarbeid ("vedlikeholdslønn") skal skilles ut fra andre lønnsutgifter. Dette fordi bygge- og anleggsstatistikken til Statistisk sentralbyrå er avhengig av å få ut samtlige utgifter til vedlikehold av bygg og anlegg, uansett om det er eget personell som utfører vedlikeholdsarbeidet, eller tale om kjøpte vedlikeholdstjenester.
2. Der hensynet til å kunne publisere "konserntall" i KOSTRA krever at transaksjoner mellom ulike regnskapsenheter (eksempelvis "(fylkes)kommunekassa" og et kommunalt foretak) føres på bestemte arter ("elimineringsarter" eller "nettingsarter"), uavhengig av utgifts- og inntektstype. Eksempelvis at (fylkes)kommunekassas kjøp av tjenester fra et (eget)(fylkes) kommunalt foretak skal føres på art 380, selv om kjøpet anses å inngå i (fylkes)kommunens tjenesteproduksjon (jf. artsserie 1/2), samtidig som salget skal inntektsføres i foretaket på art 780. Se nærmere om dette i avsnitt 3.2 – 3.4 og kapittel 6, samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner. **Riktig artsbruk er avgjørende for at SSB skal kunne publisere "konserntall" med tilfredsstillende kvalitet.**

1.2 Inndeling i artsserier

Artene er delt inn i ni ulike serier, der hver enkelt serie i utgangspunktet omfatter arter av lik/lignende karakter. Inndelingen av utgifter og inntekter i artsserier skal bidra til en mer effektiv bokføring, og et bedre grunnlag for å publisere relevante utgifts- og inntektsstørrelser. Inndelingen i artsseriene er lagt til grunn for definisjonene av de nøkkeltallene som Statistisk sentralbyrå publiserer. **Bruk av art innenfor riktig artsserie har derfor avgjørende betydning for at nøkkeltallene i KOSTRA for den enkelte kommune og fylkeskommune skal bli korrekte.** Spesielt gjelder dette skillet mellom artsserie 1/2 og artsseriene 3 og 4, siden artsserie 3 og 4 ikke inngår i utgiftsbegrepet *korrigerte brutto driftsutgifter* som brukes i nøkkeltallene i KOSTRA. Se kapittel 7 om definisjonen av de ulike utgiftsbegrepene.

For en nærmere forståelse av de enkelte artene (herunder unntakene fra hovedinndelingen) vises det til beskrivelsen av hovedtrekkene i artsseriene i avsnitt 3.3, og nærmere veiledning i avsnitt 3.4 - 3.6. Se også kapittel 6 om konsern, samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

1.3 Beskrivelse av artsseriene - hovedtrekk**0 Lønn**

- Artsserie 0 omfatter kun lønnsutgifter, pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift. I artene 010-080 inngår alle utgifter som er både trekk- og opplysningspliktige. Pensjonsordninger (inkludert avtalefestet pensjon) føres på art 090.
- Trekkpliktig/opplysningspliktig, ikke arbeidsgiveravgiftspliktig lønn føres på art 089
- Feriepenger og alle avtalefestede tillegg som er tilknyttet stillingen skal følge den enkelte art under 010-090.
- På art 099 skal arbeidsgiveravgift av lønnsartene 010-080 og 090 føres.

1/2 Kjøp av varer og tjenester som inngår i (fylkes)kommunal egenproduksjon

- Artsserie 1/2 (artene 100-285) omfatter som hovedregel utgifter som er knyttet til kjøp av varer og tjenester som inngår som produksjonsfaktorer i (fylkes)kommunens egen tjenesteproduksjon, jf. avsnitt 3.4.
- Unntak: Når det er tale om kjøp mellom enhetene som inngår i SSBs produksjon av "konserntall" i KOSTRA, er likevel hovedregelen at artsserie 1/2 ikke skal benyttes av enheten som kjøper en vare eller tjeneste, jf. art 375 og 380. Det gjelder også egne regler for selgende enhet, se beskrivelse under artsserie 6. Dette gjelder alle kjøp mellom alle enhetene, det vil si mellom:
 - (Fylkes)Kommunen *og* eget (fylkes)kommunalt foretak.
 - (Fylkes)Kommunen *og* kommunalt oppgavefelleskap etter kommuneloven § 18-1 eller interkommunalt politisk råd etter kommuneloven § 19-1 hvor (fylkes)kommunen er deltaker (eget interkommunalt samarbeid), når samarbeidet utarbeider eget årsregnskap etter kommuneloven § 14-8
 - (Fylkes)Kommunen *og* interkommunalt selskap etter IKS-loven der (fylkes)kommunen er deltaker (eget IKS).
 - Eget (fylkes)kommunalt foretak *og* eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap
 - Eget (fylkes)kommunalt foretak *og* eget IKS
 - Eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap *og* eget IKS
 - Egne (fylkes)kommunale foretak
 - Egne interkommunale samarbeid som utarbeider eget årsregnskap
 - Egne IKS
- "Unntak fra unntaket": Art 375 og 380 skal likevel ikke brukes ved konserninterne kjøp/salg av tjenester når utgiften hos kjøper føres på én funksjon, mens inntekten hos selger føres på en annen funksjon.
- Se nærmere om kjøp av varer og tjenester mellom alle enhetene som inngår i SSBs produksjon av "konserntall" i KOSTRA i forklaringen til artsgruppe 3 nedenfor, i avsnitt 3.4 - 3.6 og kapittel 6, samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

3 Kjøp av tjenester som erstatter (fylkes)kommunal tjenesteproduksjon

- På artene 300-370 føres alle utgifter som er knyttet til kjøp av tjenester fra andre som erstattet (fylkes)kommunal tjenesteproduksjon, jf. avsnitt 3.4.
- Unntak: Når det er tale om kjøp av tjenester mellom alle enhetene som inngår i SSBs produksjon av "konserntall" i KOSTRA, er likevel hovedregelen at art 375 og 380 skal benyttes.

Art 375 skal som hovedregel benyttes av (fylkes)kommunen ved kjøp av varer og tjenester fra eget IKS, uavhengig av om kjøpet må anses som kjøp som inngår i egenproduksjon (jf. artsserie 1/2). Art 375 skal også benyttes av eget (fylkes)kommunalt foretak og av eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap, ved kjøp av varer og tjenester fra eget IKS.

IKS skal benytte art 375 ved kjøp av varer og tjenester fra egen (fylkes)kommune. IKS skal i tillegg benytte art 375 ved kjøp fra annet IKS i egen (fylkes)kommune.

Art 380 skal som hovedregel benyttes av (fylkes)kommunen ved kjøp av varer og tjenester fra eget foretak, og ved kjøp av varer og tjenester fra eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap, uavhengig av om kjøpet må anses som kjøp som inngår i egenproduksjon (jf. artsserie 1/2). Eget (fylkes)kommunalt foretak og eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap, skal også benytte art 380 ved kjøp fra egen (fylkes)kommune.

Art 380 skal også benyttes ved kjøp av varer og tjenester mellom eget (fylkes)kommunalt foretak og eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap. Art 380 skal også benyttes ved kjøp av varer og tjenester mellom egne foretak i egen (fylkes)kommune. Det samme gjelder for kjøp mellom egne interkommunale samarbeid som utarbeider eget årsregnskap.

Art 380 skal også benyttes av eget IKS ved kjøp av varer og tjenester fra eget (fylkes)kommunalt foretak eller eget interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 18-1 og § 19-1 som utarbeider eget årsregnskap.

- Art 375 og 380 har sitt motstykke i art 775 og 780.
- "Unntak fra unntaket": Art 375 og 380 skal likevel ikke brukes ved konserninterne kjøp/salg av varer og tjenester når utgiften hos kjøper føres på én funksjon, mens inntekten hos selger føres på en annen funksjon.
- Se nærmere om kjøp mellom alle enhetene som inngår i SSBs produksjon av "konserntall" i KOSTRA i avsnitt 3.4 - 3.6 og kapittel 6, samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

4 Overføringsutgifter

- Artene 400-480 inneholder tilskudd og overføringer som ikke er knyttet til kjøp eller avtale om produksjon (leveranse) av konkrete tjenester. Med produksjon (leveranse) av konkrete tjenester menes her tjenester som inngår i (fylkes)kommunens produksjon eller som erstatter (fylkes)kommunens egenproduksjon.
- Videreformidling av tilskudd til andre føres også her.
- Når det er tale om kjøp som erstatter (fylkeskommunal) tjenester mellom alle enhetene som inngår i SSBs produksjon av "konserntall" i KOSTRA, skal artene art 475 og 480 benyttes.

Art 475 skal som hovedregel benyttes av (fylkes)kommunen ved overføring til eget IKS, og ved overføring fra eget (fylkes)kommunalt foretak eller eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap til eget IKS.

IKS skal benytte art 475 ved overføring til egen (fylkes)kommune. IKS skal i tillegg benytte art 475 ved overføring fra annet IKS i egen (fylkes)kommune.

Art 480 skal som hovedregel benyttes av (fylkes)kommunen ved overføring til eget foretak og ved overføring til eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap.

Eget (fylkes)kommunalt foretak og eget interkommunalt samarbeid, skal også benytte art 480 ved overføring til egen (fylkes)kommune. Art 480 skal også som hovedregel benyttes ved overføring mellom eget (fylkes)kommunalt foretak og eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap.

Art 480 skal også benyttes ved overføring mellom egne foretak i egen (fylkes)kommune. Det samme gjelder for overføring mellom egne interkommunale samarbeid med eget årsregnskap.

Art 480 skal også som hovedregel benyttes av eget IKS ved overføring til eget (fylkes)kommunalt foretak eller eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap.

- Art 475 og 480 har sitt motstykke i art 895 og 880.
- "Unntak fra unntaket": Art 475 og 480 skal likevel ikke benyttes ved konserninterne overføringer når utgiften hos kjøper føres på én funksjon, mens inntekten hos selger føres på en annen funksjon.
- Se nærmere om overføring mellom alle enhetene som inngår i SSBs produksjon av "konserntall" i KOSTRA i avsnitt 3.4 - 3.6 og kapittel 6, samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

5 Finansutgifter mv.

- På artsserie 5 føres utgifter knyttet til opptak av lån, kjøp av og verdiendringer på aksjer/andeler, utlån **av egne midler** og lån til videreutlån.
- Avskrivninger, overføringer fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet og avsetninger føres også her, ~~sammen med regnskapsmessig mindreforbruk og udisponert i investeringsregnskapet.~~
- **Det gjelder spesielle regler for artene 501, 511, 521, 901, 911 og 921 siden disse må benyttes for å kunne publisere "konserntall". Disse artene skal benyttes for alle konserninterne utlån/lån mellom alle enhetene som inngår i SSBs produksjon av "konserntall" i KOSTRA.**

6 Salgsinntekter

- På artsserie 6 føres brukerbetalinger, gebyrer, avgifter, husleieinntekter og salgsinntekter. Det er særskilte arter for merverdiavgiftspliktig omsetning. Eventuelle avgiftspliktige refusjoner skal også føres her.
- Unntak: Når det er tale om salg mellom enhetene som inngår i SSBs produksjon av "konserntall" i KOSTRA, er likevel hovedregelen at artsserie 6 ikke skal benyttes av enheten som selger en vare eller tjeneste, jf. art 775 og 780. Dette gjelder alle salg mellom alle enhetene, det vil si mellom:
 - (Fylkes)Kommunen *og* eget (fylkes)kommunalt foretak.
 - (Fylkes)Kommunen *og* kommunalt oppgavefelleskap etter kommuneloven § 18-1 eller interkommunalt politisk råd etter kommuneloven § 19-1 hvor (fylkes)kommunen er deltaker (eget interkommunalt samarbeid), når samarbeidet utarbeider eget årsregnskap etter kommuneloven § 14-8
 - (Fylkes)Kommunen *og* interkommunalt selskap etter IKS-loven der (fylkes)kommunen er deltaker (eget IKS).
 - Eget (fylkes)kommunalt foretak *og* eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap
 - Eget (fylkes)kommunalt foretak *og* eget IKS
 - Eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap *og* eget IKS
 - Egne (fylkes)kommunale foretak
 - Egne interkommunale samarbeid som utarbeider eget årsregnskap
 - Egne IKS
- "Unntak fra unntaket": Art 775 og 780 skal likevel ikke benyttes ved konserninterne overføringer når inntekten hos selger føres på én funksjon, mens utgiften hos kjøper føres på en annen funksjon. Da skal artsserie 6 likevel benyttes.
- Se nærmere om salg av varer og tjenester mellom alle enhetene som inngår i SSBs produksjon av "konserntall" i KOSTRA i forklaringen til artsgruppe 7 nedenfor, i avsnitt 3.4 - 3.6 og kapittel 6, samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

7 Refusjoner

- Artene 700-770 gjelder som regel der (fylkes)kommunen får betalt for utlegg som den har pådratt seg for andre. Tilskudd som er knyttet til utgifter som (fylkes)kommunen har pådratt seg i forbindelse med produksjon av konkrete tjenester defineres som refusjoner. Eksempel på dette er refusjoner knyttet til egne barnehager og gjesteelever. (Fylkes)kommunens andel av inntekter i forbindelse med samarbeidsavtaler med andre (fylkes)kommuner vil som regel være refusjoner.
- Unntak: Det gjelder spesielle regler for art 775 og 780 siden disse har en spesiell betydning for muligheten til å publisere "konserntall" i KOSTRA. Art 775 er "motstykket" til art 375, og skal av selgende enhet brukes som inntektsart der kjøp av varer og tjenester er ført på art 375 i kjøpende enhet. Art 775 skal da som hovedregel brukes av (fylkes)kommunen ved salg av varer og tjenester til eget IKS. Art 775 skal også som hovedregel benyttes av eget (fylkes)kommunalt foretak eller eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap, ved salg av varer og tjenester til eget IKS.

IKS skal benytte art 775 ved salg av varer og tjenester til egen (fylkes)kommune. I tillegg skal IKS også benytte art 775 ved salg til annet IKS i egen (fylkes)kommune.

Art 780 er "motstykket" til art 380, og skal av selgende enhet brukes som inntektsart der kjøp av varer og tjenester er ført på art 380 i kjøpende enhet. Art 780 skal da som

hovedregel brukes av (fylkes)kommunen ved salg av varer og tjenester til eget foretak, og ved salg av varer og tjenester til eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap. Eget (fylkes)kommunalt foretak og eget interkommunalt samarbeid med eget årsregnskap, skal også benytte art 780 ved salg av til egen (fylkes)kommune.

Art 780 skal også som hovedregel benyttes ved salg av varer og tjenester mellom eget (fylkes)kommunalt foretak og eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap. Art 780 skal også benyttes ved salg av varer og tjenester mellom egne foretak i egen (fylkes)kommune. Det samme gjelder for salg mellom egne interkommunale samarbeid med eget årsregnskap.

Art 780 skal også benyttes av eget IKS ved salg av varer og tjenester til eget (fylkes)kommunalt foretak eller eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap.

- "Unntak fra unntaket": Art 775 og 780 skal likevel benyttes ikke når inntekten hos selger føres på en funksjon og utgiften hos kjøper føres på en annen funksjon.
- Se nærmere om salg mellom alle enhetene som inngår i SSBs produksjon av "konserntall" i KOSTRA i avsnitt 3.4 - 3.6 og kapittel 6, samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

8 Overføringsinntekter

- Artene 800-877 og 895 inneholder som regel overføringer og tilskudd som (fylkes)kommunen mottar uavhengig av (fylkes)kommunens konkrete tjenesteproduksjon, dvs. at tilskuddets størrelse ikke påvirkes av den faktiske tjenesteproduksjonen.

Når det er tale om overføringer mellom alle enhetene som inngår i SSBs produksjon av "konserntall" i KOSTRA, skal artene art 475 og 480 benyttes.

Art 880 er "motstykket" til art 480, og skal av mottakende enhet brukes som inntektsart der overføringen er ført på art 480 i ytende enhet. Art 880 skal da som hovedregel benyttes av (fylkes)kommunen ved overføring fra eget foretak, og ved overføring fra eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap.

Eget (fylkes)kommunalt foretak og eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap skal også benytte art 880 ved overføring fra egen (fylkes)kommune. Art 880 skal også som hovedregel benyttes ved overføring mellom eget (fylkes)kommunalt foretak og eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap.

- Art 880 skal også benyttes ved overføring mellom egne foretak i egen (fylkes)kommune. Det samme gjelder for overføring mellom egne interkommunale samarbeid med eget årsregnskap.

Art 880 skal også som hovedregel benyttes av eget IKS ved overføring fra eget (fylkes)kommunalt foretak eller eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap.

Art 895 er "motstykket" til art 475, og skal av mottakende enhet brukes som inntektsart der overføringen er ført på art 475 i ytende enhet. Art 895 skal da som hovedregel benyttes av (fylkes)kommunen ved overføring fra eget IKS. Art 895 skal også som hovedregel benyttes av eget (fylkes)kommunalt foretak og eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap, ved overføring fra eget IKS.

- IKS skal benytte art 895 ved overføring fra egen (fylkes)kommune. I tillegg skal IKS også benytte art 895 ved overføring fra annet IKS i egen (fylkes)kommune.
- "Unntak fra unntaket": Art 880 og 895 skal likevel ikke benyttes ved konserninterne overføringer når inntekten hos mottaker føres på én funksjon, mens utgiften hos den som

overfører føres på en annen funksjon.

- Se nærmere om overføring mellom alle enhetene som inngår i SSBs produksjon av "konserntall" i KOSTRA i avsnitt 3.4 - 3.6 og kapittel 6, samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

9 Finansinntekter mv.

- På artsserie 9 føres inntekter og innbetalinger knyttet til utlån **av egne midler, videreutlån, opptak av lån (bruk av lån), salg av verdiendringer på aksjer/andeler, og utbytte/eieruttak.**
- **Det gjelder spesielle regler for artene 501, 511, 521, 901, 911 og 921 siden disse må benyttes for å kunne publisere "konserntall". Disse artene skal benyttes for alle konserninterne utlån/lån mellom alle enhetene som inngår i SSBs produksjon av "konserntall" i KOSTRA.**
- Motpost avskrivninger og bruk av avsetninger føres også her, sammen med regnskapsmessig merforbruk og udekket i investeringsregnskapet.

1.4 Skillet mellom artsserie 1/2 og artsserie 3

Skillet mellom artsserie 1/2 og artsserie 3 må forstås i lys av hvordan utgiftsbegrepene i nøkkeltallene i KOSTRA er definert. Det er avgjørende at todelingen følges ved regnskapsrapporteringen i KOSTRA, slik at nøkkeltallene for produktivitet/enhetskostnader blir korrekt, jf. definisjonen av utgiftsbegrepene for nøkkeltallene omtalt i kapittel 7.

Merk at når det gjelder "konserninterne" transaksjoner, for eksempel kjøp av tjenester fra eget (fylkes)kommunalt foretak eller fra et interkommunalt selskap (IKS) der (fylkes)kommunen selv er deltaker, må hhv. artene 380 og 375 som hovedregel benyttes uavhengig av om kjøpet anses som "sluttprodukt" (artsserie 3) eller "deltjeneste" (artsserie 1/2). Artene 375 og 380 benyttes for å kunne eliminere "konserninterne" transaksjoner ved publisering av nøkkeltall for (fylkes)kommunen som konsern. **For at konserntall skal kunne utarbeides, er det derfor avgjørende at disse artene benyttes som forutsatt, se kapittel 6.**

~~Begreper som "kjerneprodukt", "støttefunksjoner" og "tilleggsytelser" er nærmere omtalt i KMDs retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (publikasjon H 3/14), se http://www.regjeringen.no/nb/dep/kmd/dok/rundskriv/2014/nye_retningslinjer_for_beregning_av_selv.html?regi_oss=1&id=751696~~

1.4.1 Artsserie 1/2 - kjøp av tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon

Dette vil etter hovedregelen være tjenester som en leverandør yter til (fylkes)kommunen selv, der tjenesten må anses som "deltjenester" (~~støttefunksjoner og/eller tilleggsytelser, se H 3/14~~) som er nødvendig for at (fylkes)kommunen skal kunne levere et sluttprodukt, jf. prinsippet for artsserie 1/2 omtalt ovenfor. Eksempler på dette er kjøp av rengjøring i kommunale bygg, kantinedrift, vedlikeholdstjenester.

Merk at artsserie 1/2 som hovedregel ikke skal benyttes ved kjøp fra eget (fylkes)kommunale foretak, eget interkommunalt samarbeid med eget årsregnskap, eller eget interkommunalt selskap der (fylkes)kommunen selv er deltaker. Artsserie 1/2 skal som hovedregel heller ikke benyttes for kjøp mellom eget (fylkes)kommunalt foretak, eget interkommunalt med eget årsregnskap, og eget IKS. Hovedregelen er da art 375 og 380. Dette gjelder selv om kjøp må anses som "deltjenester". Se mer om dette i kapittel 6, samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

1.4.2 Artsserie 3 - kjøp av tjenester som erstattet kommunal tjenesteproduksjon

Dette vil etter hovedregelen være tjenester som en leverandør yter direkte til brukerne på vegne av (fylkes)kommunen etter avtale mellom leverandøren og (fylkes)kommunen, jf. prinsippet for artsserie 3 omtalt ovenfor.

Et typisk eksempel på slike «sluttprodukter» (~~kjerneprodukter, se H 3/14~~) er private institusjoner eller selskaper som etter driftsavtale med kommunen yter pleie og omsorgstjenester eller hjemmehjelp. Man kan si at kommunen i slike tilfeller kjøper «hele» sykehjemsplasser eller hjemmehjelpstjenester i stedet for å produsere dette selv.

Dersom avtalen mellom (fylkes)kommunen og leverandøren innebærer at leverandøren står for både infrastruktur og personellinnsats som skal til for å dekke brukeres behov på et funksjonsområde, vil dette som hovedregel innebære at man taler om kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon.

Merk at art 375 og art 380 som hovedregel skal benyttes ved kjøp fra eget (fylkes)kommunalt foretak, eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap, eller eget interkommunalt selskap der (fylkes)kommunen selv er deltaker. Art 375 og 380 skal også som hovedregel benyttes for kjøp mellom eget (fylkes)kommunalt foretak, eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget regnskap, og eget IKS. Dette gjelder selv om kjøpet må anses som "deltjenester". Se mer om dette i kapittel 6, samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

1.4.3 Skillet mellom om individuelle, kollektive og infrastrukturtenester.

Skillet mellom artsserie 1/2 og artsserie 3 kan videre betraktes noe forskjellig avhengig av om det er tale om individuelle tjenester, kollektive tjenester eller infrastrukturtenester.

- a) For individuelle tjenester er det tilstrekkelig for føring på 3-serien at tjenesten dekker *alt det vesentlige* av en funksjon som er relatert til en enkelt bruker, eksempelvis tjenestene under funksjon 254. I tillegg kreves det at andre enn (fylkes)kommunen står for alle produksjonsmidler knyttet til tjenesten. Eksempelvis:
 - For tjenester som tilbys i brukernes hjem, slik som praktisk hjelp i hjemmet, inkluderer dette arbeidskraft, utstyr, transport mv, men ikke lokaler.
 - For institusjonsbaserte tjenester som grunnskole, sykehjem og barnehage inkluderer dette også lokaler.
- b) For kollektive tjenester vil det for føring på 3-serien være påkrevd at tjenesten dekker *alt det vesentlige* av en funksjon som er relatert til alle innbyggere i (fylkes)kommunen, eventuelt en avgrenset del av (fylkes)kommunen, eksempelvis brannvesen (funksjon 339).
- c) For (fylkes)kommunale infrastrukturtenester (dvs. infrastruktur som ikke knytter seg til individuelle tjenester slik som vei, vannforsyning osv.) er kravet for føring på 3-serien at andre enn (fylkes)kommunen står for alle produksjonsmidler knyttet til produksjonen og/eller distribusjonen. For de fleste infrastrukturtenester skilles det dermed mellom distribusjonsapparatet og produksjonsapparatet. Dette gjelder vannforsyning, avløp og avfall, men ikke vei. For eksempel vil vannforsyningsanlegget måtte være eiet av annen enn kommunen for at 3-serien skal være aktuell. Dersom kommunen har avtale om vedlikehold av vannforsyningsanlegget med en privat aktør, benyttes artsserie 1/2. For veier benyttes artsserie 1/2 så lenge veigrunnen er (fylkes)kommunal.

For å sikre at denne avgrensningen gir meningsfulle data oppfordres kommunene og fylkeskommunene til å holde seg oppdatert på artsseriene og innholdet i de enkelte artene.

1.4.4 Skillet mellom artsseriene 1/2/3 og artsserie 4

Tilskudd og overføringer som ikke er knyttet til kjøp eller avtale om produksjon (leveranse) av konkrete tjenester føres på artsserie 4. Med produksjon (leveranse) av konkrete tjenester menes her tjenester som inngår i (fylkes)kommunens produksjon eller som erstatter (fylkes)kommunens egenproduksjon.

Det vil først være tale om "overføringsutgifter" (artsserie 4) når utgiftene ikke er knyttet til kjøp eller avtale om leveranse av bestemte tjenester, jf. hovedprinsippet for artsserie 4. Dersom utgiften er knyttet til kjøp av tjenester benyttes artsserie 1/2 eller artsserie 3.

1.4.5 Skillet mellom artsserie 6 og 7

Betaling for mottatte (fylkes)kommunale tjenester og varer som (fylkes)kommunen hovedsakelig yter for innbyggerne ((fylkes)kommunal egenproduksjon) føres på artsgruppe 6. Eksempelvis brukerbetaling for barnehageplass, gebyrer, kommunale avgifter, husleieinntekter og salgsinntekter. Merverdiavgiftspliktige vederlag skal også føres på artsserie 6, selv om vederlaget har karakter av å være refusjoner.

Artsserie 7 skal benyttes for mottatte refusjoner knyttet til utlegg som (fylkes)kommunen har pådratt seg for andre i forbindelse med produksjon av konkrete tjenester (eksempelvis avtale om å utføre enkelte tjenester for en annen (fylkes)kommune). Med andre menes eksempelvis annen fylkeskommune og kommune, private og staten.

Tilskudd som mottas som er knyttet til utgifter ved produksjon av konkrete tjenester defineres som refusjoner i KOSTRA, og hører under artsgruppe 7.

1.5 Nærmere om innholdet i enkelte arter**1.5.1 Betydningen av artene 375/380/775/780 og 475/480/880/895**

Det gjelder spesielle regler for bruk av artene 375/380/775/780 og 475/480/880/895.

Både (fylkes)kommuner ("kommunekassa"), (fylkes)kommunale foretak, kommunale samarbeid etter kommuneloven § 18-1 og § 19-1 og interkommunale selskaper etter IKS-loven har plikt til å rapportere regnskapet til KOSTRA. Dette fordi skal kunne gi nøkkeltall som er uavhengig av organiseringen av virksomheten lokalt. Statistisk sentralbyrå (SSB) har i dag oppgaven med å konsolidere de ulike regnskapene, og publisere "konserntall" på tjenestoområdene (se [SSB-KOSTRA](#)).

For at SSB skal kunne konsolidere de ulike regnskapene på en korrekt måte slik at det kan publiseres "konserntall" med tilfredsstillende kvalitet, er det avgjørende at både (fylkes)kommunen, foretakene, kommunale oppgavefelleskap og interkommunale politiske råd etter hhv. kommuneloven § 18-1 og § 19-1 som utarbeider eget årsregnskap (både eget og ikke eget rettssubjekt) og § 27-samarbeid som ikke er omdannet til interkommunalt politisk råd eller interkommunalt oppgavefelleskap og som utarbeider eget årsregnskap (både eget og ikke eget rettssubjekt), samt de interkommunale selskapene etter IKS-loven (etter hovedregelen) benytter bestemte arter for de "konserninterne transaksjonene" i sin rapportering. Dette er etter hovedregelen artene 375/380/775/780 og 475/480/880/895. Det finnes likevel unntak. Nærmere veiledning om bruken av disse artene er gitt i avsnitt 3.6 og kapittel 6, samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

Bakgrunnen for at man må benytte bestemte arter er at konsolideringen i SSB må skje etter forhåndsbestemte definisjoner og metoder.

1.5.2 Avgrensninger mellom artene på artsserie 3,4, 7 og 8

De enkelte artene på artsserie 3,4, 7 og 8 er delt inn etter *hvem* utgiften går til eller inntekten kommer fra. Inndelingen er avgrenset slik:

'Staten' omfatter (jf. art 300, 400, 700 og 800/810)

- Departementer, fylkesmann osv.
- Rene statlige institusjoner som NAV-stat (tidl. trygdekontor, Aetat), skatte-/avgifts-/toll-myndigheter, politi-/rettsvesen, statlige utdanningsinstitusjoner mv.
- Statlige foretak og forvaltningsbedrifter som statlige helseforetak, Statsbygg, Statens kartverk mv.

'Fylkeskommuner' omfatter (jf. art 330, 430, 730 og 830)

- Andre fylkeskommuner
- Fylkeskommunale enheter som anses som en del av en annen fylkeskommune som juridisk person, herunder:
 - Andres fylkeskommunale foretak etter kapittel 9 i kommuneloven
 - Andres interkommunale samarbeid etter kommuneloven kapittel 18 og 19
 - Kjøp fra kontorkommune i andre fylkeskommunale vertskommunesamarbeid etter kommuneloven kapittel 20

'Kommuner' omfatter (jf. art 350, 450, 750 og 850)

- Andre kommuner
- Kommunale enheter som anses som en del av en annen kommune som juridisk person:
 - Andres kommunale foretak etter kapittel 9 i kommuneloven
 - Andres kommunale samarbeid etter kommuneloven kapittel 18 og 19
 - Kjøp fra kontorkommune i andre kommunale vertskommunesamarbeid etter kommuneloven kapittel 20.

'Andre (private)' omfatter (jf. art 370, 470, 770 og 890)

- Privat eide selskaper (AS, ANS, osv.)
- Kommunale og fylkeskommunale aksjeselskap
- Statlige aksjeselskap
- Stiftelser og gjensidige selskap
- Annen privat virksomhet (enkeltpersoner, enkeltmannsforetak etc.)
- Interkommunale/interfylkeskommunale selskaper (IKS) organisert etter lov om interkommunale selskaper, der kommunen eller fylkeskommunen selv ikke er deltaker

Artskontoplanen

1.6 Veiledning til innholdet i artene

Endringer i innholdet i artene fra 2019 til 2020 er markert med rød tekst.

010 Fastlønn

- Lønn for fast ansatte i faste stillinger
- Lønn for faste stillingshjemler, også vikarer/engasjerte for fast ansatte i ulønnet permisjon/ledig stillingshjemmel
- Alle avtalefestede tillegg som følger stillingen
- Avtalefestede tillegg til lønn i faste stillinger, f.eks. lørdag/søndags- og helge-/høytidstillegg m.m (jf. HTA kap. 5)
- Svangerskapspermisjon (100 prosent): lønnsutgifter belastes 010 og vikarutgifter 020
- Svangerskapspermisjon (80 prosent): lønnsutgifter til vikaren (20 prosent) belastes 010 og 80 prosent på 020
- Vaktmestere
- Ekstra avtaler med leger om utvidet arbeidstid utover normalarbeidsuke
- Fast regulativ lønn tillitsvalgte (HTA)
- Samlingsromtillegg (samlingsstyrertillegg)

Lønn til vikarer (inkl. avtalefestede tillegg) skal føres som vikarlønn på art 020 dersom det utbetales lønn både til vikaren og den fast ansatte. Dersom lønn til vikarer kommer i stedet for lønn til fast ansatt, skal lønn til vikarer føres på 010/040.

020 Lønn til vikarer

- Vikarutgifter (inklusive avtalefestede tillegg) som kommer i tillegg til fast lønnsutbetaling for stillingen på art 010
- Vikarlønn for personer som har permisjon med lønn
- Vikarutgifter for sykefravær, tillitsverv, ombudsverv, svangerskapspermisjon og ferie
- Lønn til fast ansatte som vikarierer for personer som har sykefravær

030 Lønn til ekstrahjelp

- Utgifter til midlertidig stillinger/ansatte utover faste stillinger/stillingshjemler (inklusive avtalefestede tillegg som følger stillingen)
- Sommerhjelp, sesonghjelp
- Engasjementer
- Andre former for ekstrahjelp

040 Overtidslønn

- Overtidsbetaling utover fast regulativlønn eller annen bestemt lønn. Det vil si samlet overtidsgodtgjørelse (ordinær timesats og tillegg).
- Fast overtidsgodtgjørelse

050 Annen lønn og trekkpliktige godtgjørelser

- Omsorgslønn
- Sysselsettingstiltak
- Lærlinger
- Utrykning brannvesen, brannøvelser
- Fosterhjemsgodtgjørelse (arbeidsgodtgjørelsen)
- Forskjøvet arbeidstid
- Støttekontakter
- Turtillegg
- Fri avis, telefon
- Honorar (trekkpliktig)
- Lønn/godtgjørelser tillitsvalgte
- Tilsynsfører
- Avlastning
- Tolketjeneste
- Sluttvederlag (fallskjerm)
- Trekkpliktige stipend
- Lønn ved ettersøk
- Overskudd på godtgjørelse, der hvor det er beregnet (ellers på art 160)

070 Lønn til vedlikehold, påkostning, nybygg og nyanlegg

- Lønn til vedlikeholdsarbeidere (ikke vaktmestere o.l.)
- I investeringsregnskapet brukt for lønn til eget personale som driver arbeid av investeringsmessig karakter (nybygg og påkostninger).
- Lønnsutgifter vedrørende vedlikehold, nedrivning/oppføring av bygningsmessig art
- Vikarer og ekstrahjelp ved vedlikeholdsarbeid
- Overtid vedlikehold
- Feriepenger for alle ovennevnte lønnsutgifter
- Avtalefestede tillegg som følger stillingen
- Sykelønnsrefusjon skal føres på art 710

075 Lønn til renhold

- Lønn til egne renholdsarbeidere
- Lønn til vikarer og ekstrahjelp renhold
- Overtid til renholdsarbeidere
- Feriepenger for alle ovennevnte lønnsutgifter til renholdsarbeidere
- Avtalefestede tillegg som følger stillingen
- Sykelønnsrefusjon skal føres på art 710

080 Godtgjørelser til folkevalgte

- Tapt arbeidsfortjeneste når politikere tar fri fra arbeid
- Lønn til ordfører, varaordfører, eventuelt andre heldagspolitikere
- Godtgjørelser til folkevalgte i politiske råd og utvalg
- Godtgjørelse til politisk oppnevnte medlemmer i utvalg, råd og styret
- Møtegodtgjørelse

089 Trekkpliktig, opplysningspliktig, ikke arbeidsgiveravgiftspliktig lønn

- Introduksjonsstønad
- Kvalifiseringsstønad
- Annen opplysningspliktig, men skatte- og avgiftsfri lønn

Dersom kommunen overfører midler til private som etter avtale med kommunen utbetaler introduksjonsstønad på vegne av kommunen, føres hele overføringen fra kommunen til private på art 470.

090 Pensjonsinnskudd og trekkpliktige forsikringsordninger

- Pensjonsinnskudd, fellesordninger
- Arbeidsgiveravgiftspliktige forsikringsordninger
- Kollektive ulykkes- og gruppelivsforsikringer
- Pensjonskasser, f.eks. KLP, SLP, egen pensjonskasse
- Avtalefestet pensjon (AFP)
- Premieavvik pensjoner (utgiftsføring og inntektsføring)

(Personforsikringer som ikke er opplysningspliktige føres på art 185)

099 Arbeidsgiveravgift

- Arbeidsgiveravgift av lønnsartene 010-090
- Arbeidsgiveravgift av premieavvik (utgiftsføring og inntektsføring)

Konsulenttjenester kan være arbeidsgiveravgiftspliktige dersom vedkommende ikke er selvstendig næringsdrivende.

100 Kontormateriell

- Utgifter til forbruksmateriell
- Innkjøp og utgifter til rekvisita, kopieringspapir, tonere til maskiner og skrivere (utenfor serviceavtale)
- Driftsutgifter til stiftemaskiner/makuleringsmaskiner utenfor driftsavtale
- Annet kontormateriell
- Abonnementer på aviser og fagtidsskrift
- Faglitteratur (ikke bibliotek)
- Kartverk (kjøp)

105 Undervisningsmateriell

Kommuner: Bare grunnskolen er pålagt å bruke denne arten, men andre funksjoner kan benytte arten ved behov (eks. barnehager, fritidsklubber og kulturformål)

Fylkeskommuner skal fra 2009 benytte denne arten for læremidler.

- Utgifter til innkjøp av læremidler/undervisningsmateriell som elever bruker. Trykte og digitale læremiddel, og digitalt utstyr.

Eksempler:

- Matvarer til bruk i undervisningen
- Elev-Pc'er
- Arbeidsmaterialer, materialer til sløyd og tekstiler til bruk i håndarbeid
- Klasesett av undervisningsmateriell
- Bøker til skolebibliotek (bøker til folkebibliotek på art 200)
- Fritt skolemateriell
- Lek og sysselsettingsmateriell
- Læremidler til integrering
- Materiell til musikkundervisning
- Læremidler i videregående opplæring

110 Medisinsk forbruksmateriell

- Mindre medisinsk utstyr, rekvisita
- Laboratorierekvisita
- Medisinsk forbruksmateriell
- Kjemikalier til medisinsk bruk
- Røntgenrekvisita
- Surstoff, lystgass, inkontinensartikler mv.

114 Medikamenter

- Innkjøp av medisiner

115 Matvarer

- Matvarer til bevertning i kommunal regi
- Matvarer til bevertning ved møter/utvalg/organisasjoner/råd
- Matvarer for hjemkjøring
- Drikkevarer
- Kioskvarer
- Matvarer for servering ved kurs og opplæring
- Skolefrukt og grønt

120 Samlepost for annet forbruksmateriell, varer og tjenester

Samlepost for varer og tjenester som ikke kan plasseres i en av de øvrige kategoriene.

- Sivilarbeidere
- Tjenestefrikjøp politikere (refusjon lønnsutgifter til fast arbeidsgiver)
- Velferdstiltak ansatte, for eksempel leie av parkeringsplasser
- Velferdstiltak brukere
- Gaver til ansatte
- Kantinetjenester
- Annet forbruksmateriell, forbruksvarer
- Spesialbekledning, arbeidstøy
- Tekstiler, madrasser mv. i kommunal pleie og omsorg
- Rengjøringsmateriell til forbruk såpe, vaskemidler, tørkepapir
- Større rengjøringsutstyr f.eks. rengjøringsmaskiner føres på art 200
- Kjemikalier, veisalt
- Filmleie til kino
- Teaterbilletter
- Ikke opplysningspliktig dekning av utgifter til eksterne og egne ansatte (støttekontakter etc.). Dette inkluderer hotellutgifter som ikke er knyttet til opplæring/kurs (føres på art 150).
- Driftsmateriell knyttet til drift av bygg, eksempelvis festeanordninger, filtre, lyskilder, remmer, pakninger mv. Kjøp av utstyr føres på art 200. Materialer knyttet til vedlikehold av bygg føres på art 250.
- Materialer til drift og vedlikehold av maskiner føres på art 170.
- Kjøp av kulturtilbud tilknyttet den kulturelle skolesekken (både kjøp til egne elever og kjøp for videreformidling til andre).

130 Post, bank, telefon, internett, bredbånd

- Betalingsformidling/forvaltningsutgifter
- Porto
- Abonnement (faste avgifter og utgifter til bruk) internett/bredbånd, telefon, mobiltelefon og telefaks
- Person søker
- Bankgebyrer
- Finansielle transaksjoner
- Bankavtaler
- Datakommunikasjon
- Etablering/bruk av Internett
- Linjeleie
- Sambandsleie

140 Annonser, reklame, informasjon

- Stillingsannonser
- Alle typer annonsemedium
- Utgivelse/formidling av informasjon
- Informasjonsavis
- Kommuneguide
- Gaver ved representasjon
- Kinoannonsering
- Annonsering av åpningstider
- Trykking, kopiering
- Telefonkataloger, teleannonser

150 Opplæring og kurs

Omfatter utgifter som ikke er opplysningspliktige.

- Faglig veiledning
- Utgifter til foreleser/kursholder
- Opplæringstiltak for ansatte
- Kursavgifter
- Oppholdsutgifter ved deltagelse på kurs

Opplysningspliktige godtgjørelser i forbindelse med kurs/opplæring føres på art 160/165.

160 Utgifter og godtgjørelser for reiser, diett, bil mv. som er opplysningspliktige

- Reiseutgifter
- Skyssgodtgjørelse
- Reisegodtgjørelser for kurs
- Kjøregodtgjørelser
- Kostgodtgjørelser
- Losjigodtgjørelse
- Andre opplysningspliktige reisegodtgjørelser

165 Andre opplysningspliktige godtgjørelser

- Telefongodtgjørelse går under art 050.
- Verktøygodtgjørelse (som ikke er skattepliktig)
- Flyttegodtgjørelser
- ~~Fritids- og ferieforsikring for ansatte~~
- Stipendier som ikke er trekkpliktige
- Kompensasjon praksisutgifter
- Uniformsgodtgjørelse (som ikke er skattepliktig)
- ~~Erkjentlighetsgodtgjørelser~~
- Opplysningspliktige konsulenthonorar
- Fosterhjemsgodtgjørelse (utgiftsgodtgjørelsen)

(Ikke opplysningspliktige reiseutgifter føres på art 170)

170 Transport og reise

- Ikke opplysningspliktige reiseutgifter (tog, buss, fly, taxi, ferge etc.), herunder eksempelvis:
 - Korttidsleie av transportmidler (enkeltreiser)
 - Parkeringsavgift
 - Bompenger
- Utgifter til kjøp av transporttjenester som inngår i kommunal og fylkeskommunal egenproduksjon, eksempelvis:
 - Transport som inngår i kommunale primær oppgaver
 - Transport av eldre/funksjonshemmede
 - Transport av dagpasienter
 - Transport av elever og førskolebarn
 - Annen transport av personer
 - Flyttetjenester
- Utgifter til drift og vedlikehold av egne og leide transportmidler og anleggsmaskiner o.l., eksempelvis:
 - Årsavgifter og forsikringer
 - Drivstoff, olje og rekvisita
 - Strøm til lading av elektriske kjøretøy
 - Vedlikehold, service og reparasjoner, herunder materiell til transportmidler
 Når utgifter til drift og vedlikehold er inkludert i leieavtaler føres utgiften på art 210.

Skyss mellom hjem og skole (skoleskyss):

Kommunens utgifter til skoleskyss føres på art 170 (betaling for kjøp av transporttjenester).

Fylkeskommunens utgifter til skoleskyss føres også på art 170 dersom skyssen mellom hjem og skole eventuelt utføres av fylkeskommunen selv (utgifter til drift og vedlikehold av egne/leide transportmidler). Fylkeskommunens utgifter til skoleskyss som utføres av andre føres på art 370 (evt. 375 eller 380) (kjøp som erstatter egenproduksjon), og dette vil eksempelvis omfatte betaling for kontrakter med rutebilselskap, betaling for skyss med drosje e.l., betaling for billetter/reisekort til elever, og refusjon av utlegg til elever som skaffer skyss selv.

180 Strøm

Strøm/elektrisk kraft til belysning og oppvarming

Utgifter vedrørende konsesjonskraft eller kraftrettighet som benyttes i (fylkes)kommunens egne anlegg og bygninger (skal fordeles på byggfunksjonene). Merverdiavgift føres som kompensasjon eller inngående avgift, avhengig av bruk av kraften.

181 Fjernvarme og fjernkjøling

Energiutgifter fra fjernvarmeanlegg og utgifter knyttet til fjernkjøling

182 Fyringsolje og fyringsparafin

Utgifter til olje og parafin til oppvarming

183 Naturgass og andre fossile gasser

Energiutgifter der naturgass og andre fossile gasser (LPG, propan, butan) er energikilde

184 Bioenergi

Energiutgifter der bioenergi er energikilde (ved, pellets, briketter, biogass)

185 Forsikringer, vakthold og sikring

- Forsikring av personer og personell i (fylkes)kommunen (ikke trekk- og opplysningspliktige forsikringsordninger, jf. 090 og 165)
- Elevforsikring
- Yrkesskadeforsikring
- Alarmsystemer
- Vakthold og vektertjenester
- Forsikring av bygninger, anlegg, eiendommer, maskiner og utstyr
- Tilskudd til Norsk Pasientskadeerstatning

190 Leie av lokaler og grunn

- Husleie for eiendommer i tjenesteytingen, herunder innleie av utleieboliger fra private.
 - I KOSTRA-rapporteringen skal det på art 190 **kun** fremkomme beløp som gjelder husleie for eiendommer i tjenesteytingen som leies fra private, det vil si leie fra alle typer aksjeselskaper, interkommunale selskaper der en ikke er deltaker, andre private selskaper/foretak og lignende eller andre private utleiere, jf. avsnitt 5.1.1.
 - Det skal i KOSTRA ikke fremkomme beløp på art 190 som gjelder internhusleie (leie mellom enheter som inngår i (fylkes)kommunens regnskap).
 - Kommuner og fylkeskommuner som har et internhusleiesystem vil ha behov for en utgiftsart for internhusleien i internregnskapet. Det presiseres at internhusleie *kan* føres på art 190 slik at interhusleieutgiften synliggjøres som husleie på det enkelte ansvarsområdet i kommunens eller fylkeskommunens interne budsjett og regnskap. Det vil imidlertid i den enkelte kommune og fylkeskommune være nødvendig å håndtere dette regnskapsteknisk på en slik måte at det i regnskapsrapporten til KOSTRA likevel ikke fremkommer beløp på art 190 som gjelder internhusleie (bruk av art 190 i internregnskapet elimineres i KOSTRA-rapporten), slik at de faktiske utgiftene som ligger i internhusleien fordeles på riktige arter som får frem skillet mellom utgifter til henholdsvis drift og vedlikehold, se kapittel 5.
 - Det vil imidlertid være tillatt å rapportere beløp på art 190 som gjelder leie av lokaler mellom kommunale enheter, så lenge det ikke er tale om leieforhold etablert i et internhusleiesystem (det vil si et avtalebasert, etablert/langsiktig leieforhold mellom bruker/leietaker og eiendomsforvalter/utleier). Eksempelvis vil art 190 kunne benyttes til leie av lokaler mellom kommunale enheter hvor leien er av tidsbegrenset/tilfeldig karakter, for eksempel leie av møterom.
- Leie av grunn, ubebygde eiendommer
- Festeavgifter

195 Avgifter, gebyrer, lisenser o.l.

- Kontingenter
- Eiendomsavgifter
- Kommunale eiendomsgebyr (vannavgift, kloakkavgift, renovasjonsavgift, feieavgift) som kommunale enheter belastes
- Byggesaksgebyr
- TV-lisens
- Lisenser på dataprogrammer/innkjøp av og oppgradering av dataprogrammer
- Lisenser til Tono, Bono
- Kopieringsavtaler (eks .KOPINOR-avgift)
- Lisens matrikkelen
- Faste avgifter, lisenser og andre avtaleforpliktelser som gjentar seg (bortsett fra vedlikehold/service, jf. 240).
- Avgift til staten for sluttbehandling av avfall

200 Kjøp og finansiell leasing av driftsmidler

Kjøp og finansiell leasing av inventar, utstyr og maskiner, inkludert innkjøpsutgifter.

- Kjøp eller finansiell leasing av transportmidler føres på art 210.
- Art 200 er gyldig både i drifts- og investeringsregnskapet.
- Eksempler på inventar, utstyr og maskiner: møbler, kontorutstyr, bøker, instrumenter, kunst, IKT-utstyr, kjøkkenutstyr, redskaper, verktøy, kontormaskiner, rengjøringsmaskiner, anleggsmaskiner og lignende.

En leieavtale klassifiseres som finansiell eller operasjonell i samsvar med avtalens reelle innhold. I en del leieavtaler vil en så stor del av den økonomiske risiko og kontroll ved leieobjektet være gått over på leietaker at transaksjonen har nære likhetstrekk med kjøp av en eiendel og må regnskapsmessig håndteres som sådan, selv om eiendomsretten formelt ikke er overført.

- Dersom det vesentligste av økonomisk risiko og kontroll knyttet til det underliggende leieobjekt er gått over på leietaker klassifiseres avtalen som finansiell og tilhørende eiendeler og forpliktelser balanseføres, jf. Kommunal Regnskapsstandard nr. 1.
- Andre leieavtaler klassifiseres som operasjonelle.

Det nærmere skillet mellom finansiell leasing og operasjonell leasing er Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 8 *Leieavtaler*, se www.gkrs.no.

209 Medisinsk utstyr

Kjøp og leie (finansiell og operasjonell) av medisinsk utstyr

210 Kjøp og leie av transportmidler

Alle utgifter i forbindelse med kjøp, leie/leasing av transportmidler. Anskaffet for varig eie eller bruk i virksomheten, inkludert innkjøpsutgifter. Når utgifter til drift og vedlikehold er inkludert i leieavtaler føres utgiften på art 210.

Eksempler på transportmidler er personbil, buss, lastebil, varebil.

Utgifter til transportmidler, er bl.a. viktig i pleie- og omsorgstjenestene (entydig definisjon av skyssutgifter) og grunnskolen (entydig definisjon av skoleskyss til avgrensning fra utgifter til drift av lokaler).

220 Leie av driftsmidler

Leie/operasjonell leasing av inventar, utstyr og maskiner.

- Leie/operasjonell leasing av transportmidler føres på art 210.
- Eksempler på inventar, utstyr og maskiner: se art 200.

En leieavtale klassifiseres som finansiell eller operasjonell i samsvar med avtalens reelle innhold. I en del leieavtaler vil en så stor del av den økonomiske risiko og kontroll ved leieobjektet være gått over på leietaker at transaksjonen har nære likhetstrekk med kjøp av en eiendel og må regnskapsmessig håndteres som sådan, selv om eiendomsretten formelt ikke er overført.

- Dersom det vesentligste av økonomisk risiko og kontroll knyttet til det underliggende leieobjekt er gått over på leietaker klassifiseres avtalen som finansiell og tilhørende eiendeler og forpliktelser balanseføres, jf. Kommunal Regnskapsstandard nr. 1.
- Andre leieavtaler klassifiseres som operasjonelle.

Det nærmere skillet mellom finansiell leasing og operasjonell leasing er Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 8 *Leieavtaler*, se www.gkrs.no.

230 Vedlikehold, påkostning nybygg og nyanlegg

Art 230 skal kun omfatte innkjøp av varer/tjenester fra andre.

- Vedlikehold og vedlikeholdsavtaler anlegg og bygninger, innvendig og utvendig
- Vedlikehold og nyanlegg av kummer og rør-anlegg
- Vedlikehold og nyanlegg av veier
- Byggetjenester ifm. påkostning eller nyanlegg/nybygg (rivning, rigging, grunnarbeider, ombygging, utvikling mv)
- Rådgivingstjenester som er nødvendige for å gjennomføre konkrete vedlikeholdstiltak/nybygg/nyanlegg (byggeledelse, prosjektering mv)

Under art 230 plasseres alle utgifter knyttet til kjøp av tjenester for vedlikehold av bygg, nybygg, anlegg og nyanlegg, inkl. eksempelvis veier og installasjonstjenester, men ikke inventar og utstyr til nybygg/nyanlegg (jf. art 200). Det kreves ingen oppsplitting av entreprenørfakturaer på eksempelvis arbeid og materialer. Utgiftene føres samlet. Art 230 omfatter ikke vedlikehold av utstyr som ikke er direkte relatert til bygg eller anlegg, dette føres på art 240.

Vedlikehold av vegnettet består av tiltak for å ta vare på og sikre funksjonaliteten på den fysiske infrastrukturen. Dette innebærer tiltak for å opprettholde standarden på veidekker og veifundament, grøfter, bruer, tunneler, støyskjermer, holdeplasser og andre tekniske anlegg i tråd med fastsatte kvalitetskrav.

Art 230 har ulik betydning i drifts- og investeringsregnskapet. I driftsregnskapet gir arten uttrykk for utgifter til vedlikehold. I investeringsregnskapet gir arten uttrykk for utgifter til bygge- eller anleggstjenester ved påkostninger eller investering i nybygg/nyanlegg. Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 *Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet*, se www.gkrs.no.

240 Driftsavtaler, reparasjoner og vaktmestertjenester

Art 240 skal kun omfatte innkjøp av driftstjenester fra andre. Vedlikehold av bygg og anlegg knyttes til art 230 og 250.

- Driftsavtaler for brannvarslingsanlegg, heiser og andre eiendeler
- Driftsavtaler for teknisk infrastruktur, IT-sentraler og -programmer, kontormaskiner, og annet inventar/utstyr som ikke er direkte byggrelatert.
- Skadedyrsforebygging og lignende
- Vaktmesteravtaler (kjøp fra andre).
- Avtaler for drift av veier (f.eks. brøyting, strøing, feiing, tømning av sandfang og sluk).

(Fylkes)Kommunens lønnsutgifter til egne vaktmestere og eget driftspersonell skal rapporteres på artsserie 0 i KOSTRA (art 070 skal benyttes for andelen som gjelder vedlikehold av bygg/eiendom). (fylkes)kommunens utgifter til drift av eget materiell skal føres på art 170 for transportmateriell.

250 Materialer til vedlikehold, påkostning, ~~og~~ nybygg og nyanlegg

Utgifter til materialer ved vedlikehold av bygninger/anlegg ved påkostning/investeringer i kommunal regi.

- Eksempelvis maling, betong, trevirke, ledninger mv.

Arten har ulik betydning i drifts- og investeringsregnskapet.

Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no.

260 Renholds- og vaskeritjenester

- Kjøp av renholdstjenester
- Vask av tekstiler i kommunal regi
- Leie av renholdspersonale

270 Andre tjenester

Kjøp av andre tjenester som inngår i egenproduksjon og som ikke hører naturlig under andre arter. For eksempel:

- Konsulenttenester (jf. art 165 for utbetaling av opplysningspliktige konsulenthonorarer)
- Juridisk bistand
- Kontrolloppgaver
- Generelle rådgivingstjenester i forbindelse med forvaltning, drift og vedlikehold
- Vikartjenester
- Kjøp av tanntekniske tjenester
- Kjøp av bedriftshelsetjenester
- Kjøp av undervisningstjenester
- Refusjon til staten for statlige NAV-ansatte der kommunen dekker deler av lønnen

280 Grunnerverv

- Kjøp av tomt
- Kjøp av grunn, salgssummen
- Ulempeserstatning
- Dokumentavgift og tinglysingsgebyr

285 Kjøp av eksisterende bygninger og anlegg

- Kjøp av bygninger salgssummen
- Kjøp av anlegg salgssummen
- Dokumentavgift og tinglysingsgebyrer
- Kjøp av andeler i borettslag og lignende

300 Kjøp fra staten

Kjøp av tjenester fra staten/statlige institusjoner som erstatter kommunal egenproduksjon, jf. avsnitt 3.3/3.4 om skillet mellom artsserie 1/2 og artsserie 3. Eksempelvis utgifter for utskrivningsklare pasienter (samhandlingsreformen).

Fakturaer fra Helfo for helsehjelp i annet EØS-land føres her.

330 Kjøp fra fylkeskommuner

Betaling for tjenester fra (andre) fylkeskommuner eller fylkeskommunale enheter som erstatter kommunal/fylkeskommunal egenproduksjon, jf. avsnitt 3.3/3.4 om skillet mellom artsserie 1/2 og artsserie 3. Gjelder for tjenester fra enheter som anses som en del av (annen) fylkeskommune som juridisk person. Eksempel:

- Gjesteelever i (andre) fylkeskommuner
- Kjøp fra kontorfylkeskommune i andre fylkeskommunale samarbeid etter kommuneloven kapitlene 18, 19 og 20

350 Kjøp fra kommuner

Betaling for tjenester fra (andre) kommuner eller kommunale enheter som erstatter kommunal/fylkeskommunal egenproduksjon, jf. avsnitt 3.3/3.4 om skillet mellom artsserie 1/2 og artsserie 3. Gjelder for tjenester fra enheter som anses som en del av (annen) kommune som juridisk person. Eksempler:

- Gjesteelever i andre kommuners skoler/spesialskoler
- Kjøp av plass i private barnehager i andre kommuner
- Kjøp fra kontorkommune i andre kommunale samarbeid etter kommuneloven kapitlene 18, 19 og 20

370 Kjøp fra andre

Betaling til private, interkommunale samarbeid som er eget rettssubjekt der kommunen/fylkeskommunen ikke selv er deltaker interkommunale selskap (IKS) der kommunen/fylkeskommunen ikke selv er deltaker eller kommunale/fylkeskommunale aksjeselskap for produksjon av tjenester som er et kommunalt/fylkeskommunalt ansvar, jf. avsnitt 3.3/3.4 om skillet mellom artsserie 1/2 og artsserie 3. Gjelder også for kjøp fra stiftelser. Eksempler:

- Tilskudd til private barnehager **for å styrke den norskspråklige utviklinga for minoritetsspråklige barn i barnehage.**
- **Kommunenes utgifter til spesialundervisning og skyss ved frittstående skoler godkjent etter friskoleloven.**
- Kommunale driftstilskudd til privat drevne eldresenter eller fritidsklubber
- Utgifter til privat transportfirma som forestår innsamling av husholdningsavfall
- Utgifter til privat transportfirma som forestår tømning av septiktanker
- Kjøp av tjenester sluttbehandling av slam
- Kommunal finansiering av boliger/institusjoner (f.eks. innen pleie- og omsorgstjenestene eller rusmisbrukeromsorg) som er drevet av private organisasjoner med driftsavtale med kommunen.
- Driftsavtaler og driftstilskudd til leger, fysioterapeuter
- Kjøp av tjenester fra aksjeselskap (f.eks. transporttjeneste for eldre, renovasjonstjeneste)
- Tilskudd til lærebedrifter til lærlinger/lærekandidater (funksjon 570).
- Tilskudd til private barnehager til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder
- Kjøp av tjenester fra private tannleger for arbeid/materiell som erstatter fylkeskommunens ansvar (for eksempel akutt behandling, manglende tilgjengelighet til off. tannlege, behov for særskilt spesialist/kompetanse).
- Betaling veterinærer/veterinærvaktordning
- Fylkeskommunens utgifter til skyss av elever mellom hjem og skole, når dette ikke utføres av fylkeskommunen selv, jf. art 170

375 Kjøp fra interkommunalt selskap der kommunen eller fylkeskommunen selv er deltaker

Art 375 skal som hovedregel benyttes ved kjøp av varer og tjenester fra eget IKS (IKS_der kommunen/fylkeskommunen selv er deltaker), uavhengig av om kjøpet må anses som kjøp som inngår i egenproduksjon (jf. artsserie 1/2), jf. avsnitt 3.3/3.4 og kapittel 6.

Art 375 skal også benyttes av (fylkes)kommunens eget foretak og eget interkommunalt samarbeid med eget årsregnskap ved kjøp av varer og tjenester fra eget IKS. I tillegg skal art 375 også som hovedregel benyttes av IKS'et ved kjøp fra annet IKS i egen (fylkes)kommune.

Hovedregelen gjelder når både kjøper og selger skal bruke samme funksjon.

Eksempler:

- Kjøp av tjenester fra eget renovasjonsselskap
- Kjøp av tjenester fra eget vannverksselskap
- Kjøp av tjenester fra eget PPT-selskap
- Kjøp av tjenester fra eget brannvesenselskap

NB! Utgiftene skal også fordeles på riktig funksjon, for PPT eksempelvis funksjon 201, 202 og 213.

I IKS'et benyttes arten ved kjøp fra (fylkes)kommunene som er deltaker i selskapet, uavhengig av om kjøpet må anses som kjøp som inngår i egenproduksjon (jf. artsserie 1/2), jf. avsnitt 3.3/3.4 og kapittel 6.

Når art 375 benyttes av kjøpende enhet, benytter selgende enhet inntektsarten 775.

Unntak: Art 375/775 benyttes likevel ikke når selger og kjøper bruker ulik funksjon. I slike tilfeller skal artsserie 1/2 og ordinær inntektsart brukes, jf. kapittel 6 (eksempel 3), samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

380 Kjøp fra kommunalt foretak i egen kommune eller fylkeskommunalt foretak i egen fylkeskommune

Art 380 skal som hovedregel benyttes ved kjøp av varer og tjenester fra eget foretak (foretak som er en del av (fylkes)kommunen som rettssubjekt), uavhengig av om kjøpet må anses som kjøp som inngår i egenproduksjon (jf. artsserie 1/2), jf. avsnitt 3.3/3.4 og kapittel 6.

Art 380 skal også som hovedregel benyttes av ved kjøp av varer og tjenester fra eget interkommunalt samarbeid med eget årsregnskap, og fra eget § 27-samarbeid som ikke er omdannet til interkommunalt politisk råd eller kommunalt oppgavefelleskap som anses/er eget rettssubjekt og som utarbeider eget årsregnskap.

Art 380 skal også som hovedregel benyttes ved kjøp av varer og tjenester mellom eget foretak og eget interkommunalt samarbeid med eget årsregnskap. Det samme gjelder for § 27-samarbeid som ikke er omdannet til interkommunalt politisk råd eller kommunalt oppgavefelleskap og som utarbeider eget årsregnskap.

I tillegg skal art 380 som hovedregel også benyttes ved kjøp av varer og tjenester mellom egne foretak i egen (fylkes)kommune. Det samme gjelder for kjøp av varer og tjenester mellom egne interkommunale samarbeid som utarbeider eget årsregnskap.

IKS skal som hovedregel benytte art 380 ved kjøp fra eget foretak og eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap. Det samme gjelder for § 27-samarbeid som ikke er omdannet til interkommunalt politisk råd eller kommunalt oppgavefelleskap og som utarbeider eget årsregnskap.

Hovedregelen gjelder når både kjøper og selger skal bruke samme funksjon.

Eksempler:

- Kjøp av VAR-tjenester fra eget foretak
- Brannvern fra eget foretak

NB! Utgiftene skal også fordeles på riktig funksjon.

I foretaket og i det interkommunale samarbeidet benyttes arten benyttes ved kjøp fra egen (fylkes)kommunen, uavhengig av om kjøpet må anses som kjøp som inngår i egenproduksjon (jf. artsserie 1/2), jf. avsnitt 3.3/3.4.

Når art 380 benyttes av kjøpende enhet, benytter selgende enhet inntektsarten 780.

Unntak: Art 380/780 benyttes likevel ikke når selger og kjøper bruker ulik funksjon. I slike tilfeller skal artsserie 1/2 og ordinær inntektsart brukes, jf. kapittel 6 (eksempel 3) , samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

400 Overføring til staten

- Overføringer til trygdeforvaltningen
- Andre overføringer til staten
- Skatt
- Medfinansiering somatiske tjenester (samhandlingsreformen)
- Kommunens andel av oppholdsutgifter vedrørende opphold i institusjoner (bufetat)
- Kommunens egenbetaling for MultiSystemisk Terapi (MST) (bufetat)
- Avregningsoppgjør fastlegeordningen/fysioterapeuter (tilbakebetaling til staten)

429 Merverdiavgift som gir rett til merverdiavgiftskompensasjon

Merverdiavgift på anskaffelser som gir rett til kompensasjon etter lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner utgiftsføres på art 429 og henføres til funksjonen der merverdikompensasjonsutgiften er påløpt.

Merverdiavgift som kan kreves kompensert etter lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner, inntektsføres på art 729. Merverdiavgiftskompensasjon for anskaffelser som er utgiftsført i driftsregnskapet, henføres til funksjonen der merverdiavgiftskompensasjonsutgiften er påløpt. Merverdiavgiftskompensasjon for anskaffelser i investeringsregnskapet henføres til funksjon 841. Merverdiavgiftskompensasjon for anskaffelser i investeringsregnskapet skal benyttes til felles finansiering av investeringer i bygninger, anlegg og andre varige driftsmidler.

430 Overføring til fylkeskommuner

Overføring til (andre) fylkeskommuner eller fylkeskommunale enheter. Gjelder for overføringer til enheter som anses som en del av (annen) fylkeskommune som juridisk person.

450 Overføring til kommuner

Overføring til (andre) kommuner eller kommunale enheter. Gjelder for overføringer til enheter som anses som en del av (annen) kommune som juridisk person. Eksempel:

- Overføring av (deler av) generelt statstilskudd til flyktninger ved flytting av tilskuddsberettigede personer
- Overføring av spillemidler fra fylkeskommunen til kommuner

470 Overføring til andre

Overføring til private, interkommunale samarbeid som er eget rettssubjekt der kommunen/fylkeskommunen ikke selv er deltaker og interkommunale selskap (IKS) der kommunen/fylkeskommunen ikke selv er deltaker eller kommunale/fylkeskommunale aksjeselskap. Gjelder også for overføring til stiftelser. Eksempler:

- Tap på fordringer og garantier
- Støtte til organisasjoner/lag, herunder overføring av spillemidler fra kommunen.
- Kjøp av konsesjonskraft, kraftrettighet og annen kraft for videresalg, (merverdiavgift behandles likt som annet kjøp for videresalg).
- Tilskudd til fritidstiltak, kulturiltak, velforeninger
- Tilskudd/utgifter til håndverkere og materiale ifm med vern av bygninger som kommunen/fylkeskommunen ikke eier selv
- Bidrag barnevern
- Bidrag barnehageopphold og SFO
- Vedtak fra barnevernet om støtte til oppholdsavgift i barnehage (egen eller privat) eller i SFO
- Bidrag sosial omsorg
- Støtte til husleieutgifter, eksempelvis innenfor en Ungbo-ordning
- Næringstilskudd
- Kontantstøtte
- Tilskudd til kirkelig fellesråd, og verdi av tjenesteytingsavtale med fellesrådet
- Erstatninger
- Tilskudd til kraftselskap for subsidiering av energi/strøm til private/innbyggere
- Dekning av utgifter for personer (eks. transporttjenester, busskort, leie av buss/taxi) når dette er økonomisk stønad gitt etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen §§ 18 og 19.
- Dekning av utgifter til deltakere i introduksjons- eller kvalifiseringsordningen (utgifter utover introduksjonsstønad/kvalifiseringsstønad) – eksempelvis kjøreopplæring, arbeidsklær, reiseutgifter.

Tilbakebetaling løyvegebyr (godstransport) ved innlevering av løyve krediteres art 620.

475 Overføring til interkommunalt selskap der kommunen eller fylkeskommunen selv er deltaker

Art 475 skal som hovedregel benyttes ved overføring til eget IKS (IKS der kommunen/fylkeskommunen selv er deltaker). Hovedregelen gjelder når både kjøper og selger skal bruke samme funksjon.

Art 475 skal også som hovedregel benyttes ved overføring fra eget (fylkes)kommunalt foretak eller eget interkommunalt samarbeid med eget årsregnskap til eget IKS.

IKS skal i tillegg som hovedregel benytte art 475 ved overføring til annet IKS i egen (fylkes)kommune.

IKS'et skal benytte arten ved overføring til (fylkes)kommune som er deltaker i selskapet og til eget (fylkes)kommunalt foretak eller eget interkommunalt samarbeid med eget årsregnskap.

Når art 475 benyttes av ytende enhet, benytter mottakende enhet inntektsarten 895. Utgiftene skal fordeles på riktig funksjon.

Unntak: Art 475/895 benyttes likevel ikke når giver og mottaker fører overføringen på ulik funksjon. I slike tilfeller benyttes ordinære arter jf. kapittel 6, samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

480 Overføring til kommunalt foretak i egen kommune eller fylkeskommunalt foretak i egen fylkeskommune

Art 480 skal som hovedregel benyttes ved overføring til eget foretak. Hovedregelen gjelder når både kjøper og selger skal bruke samme funksjon.

Art 480 skal også som hovedregel benyttes ved overføring til eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap, og § 27-samarbeid som ikke er omdannet til interkommunalt politisk råd eller interkommunalt oppgavefelleskap og som utarbeider eget årsregnskap.

Art 480 skal også som hovedregel benyttes ved overføring mellom eget foretak og eget interkommunalt samarbeid med eget årsregnskap. Det samme gjelder for § 27-samarbeid som ikke er omdannet til interkommunalt politisk råd eller kommunalt oppgavefelleskap og som utarbeider eget årsregnskap.

I tillegg skal art 480 som hovedregel også benyttes ved overføringer mellom egne foretak i egen (fylkes)kommune. Det samme gjelder for overføringer mellom egne interkommunale samarbeid som utarbeider eget årsregnskap.

Art 480 skal også som hovedregel benyttes av eget IKS ved overføring til eget (fylkes)kommunalt foretak eller eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap.

I foretaket benyttes arten ved overføringer til egen (fylkes)kommune og til eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap. Det samme gjelder for § 27-samarbeid som ikke er omdannet til interkommunalt politisk råd eller kommunalt oppgavefelleskap og som utarbeider eget årsregnskap.

Når art 480 benyttes av ytende enhet, benytter mottakende enhet inntektsarten 880. Utgiftene skal fordeles på riktig funksjon.

Unntak: Art 480/880 benyttes likevel ikke når giver og mottaker fører overføringen på ulik funksjon. I slike tilfeller brukes ordinære arter, jf. kapittel 6, samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

(490) Reserverte bevilgninger/avsetninger) – arten utgår f.o.m. 2020**500 Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter**

Lånekostnader

Forsinkelsesrenteutgifter

Låneomkostninger

501 Konserninterne renteutgifter

Arten benyttes når det betales renter på lån fra enheter innenfor konsernet (eksempelvis kommunekassens renter på lån fra eget lånefond, eller et kommunalt foretaks renter på lån fra kommunekassen).

509 Tap på finansielle instrumenter

Urealisert tap/verdireduksjon på finansielle instrumenter klassifisert som markedsbaserte finansielle omløpsmidler, samt "tilbakeføring" av urealisert gevinst/verdiøkning ved senere verdireduksjon. Urealisert tap/verdireduksjon på finansielle instrumenter (inklusive derivater) klassifisert som omløpsmidler. Urealisert tap/verdiøkning på finansielle instrumenter (inklusive derivater) klassifisert som kortsiktig gjeld.

Realiserte tap ved salg/oppheving/avvikling.

510 Avdrag på lån

Arten benyttes ved avdrag på lån.

511 Konserninterne avdrag

Arten benyttes ved avdrag på lån fra enheter innenfor konsernet (eksempelvis kommunekassens avdrag på lån fra eget lånefond, eller et kommunalt foretaks avdrag på lån fra kommunekassen) .

512 Avdrag på lån til videreutlån

Avdrag på lån tatt opp med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd.

Avdrag på lån etter Husbankens ordninger føres på funksjon 283. Avdrag på andre videreutlån føres på funksjon 870.

520 Utlån

- Utlån av egne midler, ~~og videre-utlån av innlånte midler (formidlingslån)~~, eksemplvis:
 - Sosiale utlån
 - Utlån næringsfond
 - ~~Startlån~~
- Forskotteringer
- Andre utlån til private (selskaper, privatpersoner eller lignende)

Det vises til skillet mellom utlån og tilskudd til andre, jf. god kommunal regnskapsskikk, se www.gkrs.no.

521 Konserninterne utlån

Innholdet i arten tilsvarer art 520, men benyttes når det lånes ut midler til enheter innenfor konsernet (eksempelvis lån fra kommunekassen til eget kommunalt foretak, eller lån fra lånefondet til kommunekassen).

522 Videreutlån

Videreutlån med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd.

Videreutlån etter Husbankens ordninger føres på funksjon 283. Andre videreutlån føres på funksjon 870.

529 Kjøp av aksjer og andeler

Arten benyttes ved kjøp av finansielle anleggsmidler. Dette omfatter også egenkapitalinnskudd for eksempel i KLP.

530 Dekning av tidligere års merforbruk og udekket beløp

Arten brukes også i investeringsregnskapet ved dekning av udekket.

540 Avsetninger til ubundne fond

Arten benyttes ved avsetning til ubundne fond i drift og i investering.

548 Avsetninger til ubundne investeringsfond - arten utgår f.o.m. 2020**550 Avsetninger til bundne fond**

Arten benyttes ved avsetning til bundne fond i drift og i investering.

570 Overføring til investering**580 Regnskapsmessig mindreforbruk/udisponert – arten utgår f.o.m. 2020**

589 Rapportkontroll (positivt avvik)

Arten brukes når kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper utarbeider årsregnskapet etter regnskapsloven. Se [rundskriv H-30/03 for veiledning om rapportering av årsregnskap etter regnskapsloven og konvertering til obligatorisk KOSTRA-kontoplan.](#)

590 Avskrivninger

Avskrivninger belastes den aktuelle virksomheten/funksjonen. Avskrivningene har motpost art 990 (på funksjon 860).

600 Brukerbetalinger

Inntekter av brukerbetaling knyttet til faste avtaler/abonnementer om generelle kommunale tjenester.

- Brukerbetaling for hjemmetjenester
- Dagopphold
- Egenandeler
- Vederlag for opphold på institusjon (også den delen av brukerbetalingen som eventuelt refunderes fra NAV når NAV dekker en del av brukerbetalingen)
- Oppholdsbetaling i barnehager
- Oppholdsbetaling SFO
- Foreldrebetaling kultur- og musikkoler
- Vederlag for sykehjemsplasser

620 Annet salg av varer og tjenester, gebyrer o.l. som ikke er merverdiavgiftspliktig

Kommunale salgs- og leieinntekter (ekskl. husleie) av varierende og «tilfeldig» karakter som er avgiftsfrie (jf. art 650) . Salg av tjenester til andre som ikke er merverdiavgiftspliktige.

Eksempler:

- Salgs- og skjenkeavgifter alkohol
- Løyvegebyrer. Tilbakebetaling løyvegebyr ved innlevering av løyve (godstransport) debiteres art 620.
- Fylkeskommunens inntekter fra formidling av kulturtilbud til kommunene knyttet til den kulturelle skolesekken
- Bompenginntekter fra egne bommer

Merverdiavgiftsreglene bestemmer hva som skal føres her

629 Billetinntekter

Merverdiavgiftspliktige parkeringsbilletter og andre merverdiavgiftspliktige billetinntekter føres på art 650

630 Utleie av boliger og lokaler mv. og festeavgifter

- Leieinntekter fra kommunale utleieboliger, eksempelvis trygde-, personal- og gjennomgangsboliger eller Ungbo-boliger. Herunder husleiesubsidier/støtte som ikke utbetales direkte til leietaker, men der støtten overføres direkte (internt) til kommunenes utleieenhet.
- Festeavgifter for kommunale tomter
- Utleie av lokaler i for eksempel kulturbygg og ungdomsklubber
- Merverdiavgiftspliktig husleie skal føres på art 630

640 Merverdiavgiftspliktige gebyrer

- Kommunale årsgebyrer (vann, avløp, feiing, renovasjon og slamtømming)
- Tilknytningsgebyr (vann og avløp)

650 Annet merverdiavgiftspliktig salg av varer og tjenester

Salg av varer og tjenester til andre som er merverdiavgiftspliktige.

Inntekter ved videresalg av konsesjonskraft, kraftrettighet eller annen kraft

Eksempelvis:

- mva-pliktige salgs- og billettinntekter

Merverdiavgiftsreglene bestemmer hva som skal føres her

660 Salg av driftsmidler

Inntekter fra salg av driftsmidler.

Merverdiavgiftspliktig salg føres på art 650.

670 Salg av fast eiendom

- Inntekter fra salg av tomter, bygninger m.m.
- Salg av andeler (leiligheter) i borettslag etc.

690 Fordelte utgifter/Internsalg - serviceenheter – funksjonen utgår f.o.m. 2020

Se avsnitt 2.3 og 2.4 i for nærmere veiledning om fordeling av utgifter og fordelingstekniske løsninger.

700 Refusjon fra staten

- Toppfinansieringstilskudd ressurskrevende tjenester (tilskuddet fordeles på aktuelle funksjoner)
- Refusjon fra NAV-stat (eksempelvis kvalifiseringsprogram)
- Refusjon for skyssutgifter til hjemmesykepleie
- Fastlønnstilskudd for leger/fysioterapeuter
- Avregningsoppgjør fastlegeordningen (utbetaling fra staten)
- Tilskudd til ekstra språkopplæring av fremmedspråklige elever
- Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere
- Tilretteleggingstilskudd NAV
- Tilskudd som gis ifm. flom, orkaner og lignende føres på art 700

Andre tilskuddsordninger som er knyttet til produksjon av et bestemt antall tjenester defineres som refusjoner

710 Sykelønnsrefusjon

- Sykelønnsrefusjon fra folketrygden
- Refusjon for fødselspenger

729 Kompensasjon for merverdiavgift

Merverdiavgift som omfattes av generell kompensasjonsordning, og som skal kreves kompensert etter lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner, jf. art 429.

- Art 729 gjelder anskaffelser foretatt i driftsregnskapet og i investeringsregnskapet.
- Kompensasjon for anskaffelser i driftsregnskapet henføres til funksjonen der merverdiavgiftskompensasjonsutgiften er påløpt.
- Merverdiavgiftskompensasjon for anskaffelser i investeringsregnskapet er frie midler som skal benyttes til felles finansiering av investeringer i bygninger, anlegg og andre varige driftsmidler. Kompensasjon for anskaffelser i investeringsregnskapet henføres til funksjon 841.

730 Refusjon fra fylkeskommuner

Ivaretagelse av oppgaver etter avtale med (annen) fylkeskommune eller fylkeskommunal enhet vil være forhold som kan medføre refusjonsinntekter. Gjelder for refusjon fra enheter som anses som en del av (annen) kommune som juridisk person.

Eksempel:

- Refusjon av kommunale avgifter i forbindelse med fylkesveier
- Lærlingetilskudd

750 Refusjon fra kommuner

Ivaretagelse av oppgaver etter avtale med (annen) kommune eller kommunal enhet vil være forhold som kan medføre refusjonsinntekter. Gjelder for refusjon fra enheter som anses som en del av (annen) kommune som juridisk person.

Eksempler:

- Gjesteelever, avtale om sykehjems plasser, barnehageplasser etc.

770 Refusjon fra andre

Refusjon fra private, herunder kommunale/fylkeskommunale aksjeselskap. Refusjon fra interkommunale samarbeid som er eget rettssubjekt der kommunen/fylkeskommunen ikke selv er deltaker og interkommunale selskap (IKS) der kommunen/fylkeskommunen ikke selv er deltaker. Gjelder også for refusjon fra stiftelser.

Eksempler:

- Refusjon etter plan- og bygningsloven
- Utbetaling av forsikringsoppgjør
- Bompenginntekter fra bompengeselskap, refundert via Statens vegvesen
- Refusjon av utlegg som er trukket i ansattes lønn
- Refusjon av utlegg som kommunen har pådratt seg for andre

775 Salg til interkommunalt selskap der kommunen eller fylkeskommunen selv er deltaker

Art 775 skal som hovedregel benyttes ved salg av varer og tjenester til eget IKS (IKS der kommunen/fylkeskommunen selv er deltaker), jf. avsnitt 3.3/3.4 og kapittel 6.

Art 775 skal også som hovedregel benyttes av eget (fylkes)kommunalt foretak eller eget interkommunalt samarbeid med eget årsregnskap ved salg av varer og tjenester til eget IKS. I tillegg skal art 775 også som hovedregel benyttes i IKS'et ved salg til annet IKS i egen (fylkes)kommune.

Hovedregelen gjelder når både kjøper og selger skal bruke samme funksjon.

↓ IKS'et benyttes arten ved salg til (fylkes)kommunene som er deltaker i selskapet.

Når art 375 benyttes av kjøpende enhet, benytter selgende enhet inntektsarten 775.

Utgiftene skal fordeles på riktig funksjon.

Unntak: Art 375/775 benyttes likevel ikke når selger og kjøper bruker ulik funksjon. I slike tilfeller skal artsserie 1/2 og ordinær inntektsart brukes, jf. kapittel 6 (eksempel 3), samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

780 Salg til kommunalt foretak i egen kommune eller fylkeskommunalt foretak i egen fylkeskommune

Art 780 skal som hovedregel benyttes ved salg av varer og tjenester til eget foretak (foretak som er en del av (fylkes)kommunen som rettssubjekt). Hovedregelen gjelder når både kjøper og selger skal bruke samme funksjon.

Art 780 skal også som hovedregel benyttes for salg av varer og tjenester til **kommunale samarbeid med eget årsregnskap, og § 27-samarbeid som ikke er omdannet til interkommunalt politisk råd eller interkommunalt oppgavefelleskap og som utarbeider eget årsregnskap.**

Art 780 skal også som hovedregel benyttes ved salg av varer og tjenester mellom eget foretak og eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap. Det samme gjelder for § 27-samarbeid som ikke er omdannet til interkommunalt politisk råd eller kommunalt oppgavefelleskap og som utarbeider eget årsregnskap.

I tillegg skal art 380 som hovedregel også benyttes ved salg av varer og tjenester mellom egne foretak i egen (fylkes)kommune. Det samme gjelder for salg av varer og tjenester mellom egne interkommunale samarbeid med eget årsregnskap.

I foretaket **og i det kommunale samarbeidet** skal arten benyttes ved salg til egen (fylkes)kommune.

Art 780 skal også benyttes av eget IKS ved salg av varer og tjenester til eget (fylkes)kommunalt foretak og eget interkommunalt samarbeid etter kommuneloven §§ 18-1 og 19-1 med eget årsregnskap. Det samme gjelder for § 27-samarbeid som ikke er omdannet til interkommunalt politisk råd eller kommunalt oppgavefelleskap og som utarbeider eget årsregnskap.

Når art 380 benyttes av kjøpende enhet, benytter selgende enhet inntektsarten 780. Utgiftene skal fordeles på riktig funksjon.

Unntak: Art 380/780 benyttes likevel ikke når selger og kjøper bruker ulike funksjoner. I slike tilfeller skal artsserie 1/2 og ordinær inntektsart brukes, jf. kapittel 6 (eksempel 3) , samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

800 Rammetilskudd

Positiv og negativ inntektsutjevning (skatteutjevning))

810 Andre statlige overføringer

- Vertskommunetilskudd (HVPU)
- Lønntilskudd til omsorgssektoren
- Utbedringstilskudd til boliger
- Integreringstilskudd
- Tilskudd til bosetting av mindreårige flyktninger
- Engangstilskudd flyktninger over 60 år
- Hjemfallsinntekter
- Prosjektskjønnsmidler
- Statlige tilskudd som gjelder ren videreføring, herunder innbetaling av spillemidler til fylkeskommunen (også den delen som fylkeskommunen har fått tildelt selv).
- Tilskudd fra Sametinget til drift og utvikling av tospråk-kommune/fylkeskommune
- Rente- og avdragskompensasjon
- Utbetalinger fra Havbruksfondet

830 Overføring fra fylkeskommuner

Overføring fra (andre) fylkeskommuner eller fylkeskommunale enheter. Gjelder for overføringer fra enheter som anses som en del av (annen) fylkeskommune som juridisk person. Eksempelvis overføring av spillemidler til kommunen fra fylkeskommunen (også den delen av spillemidlene som kommunen har fått tildelt selv).

850 Overføring fra kommuner

Overføring fra (andre) kommuner eller kommunale enheter. Gjelder for overføringer fra enheter som anses som en del av (annen) kommune som juridisk person. Eksempelvis Integreringstilskudd ved flytting av flyktninger i integreringsperioden.

870 Skatt på inntekt og formue

Skatt på alminnelig inntekt og formue for personlige skattytere.

874 Eiendomsskatt annen eiendom

Verker og bruk, næringseiendommer, ubebygde tomter og annen fast eiendom

875 Eiendomsskatt boliger og fritidsboliger

877 Andre direkte og indirekte skatter

- Konesjonsavgift
- Naturressursskatt

880 Overføringer fra kommunalt foretak i egen kommune eller fylkeskommunalt foretak i egen fylkeskommune

Art 880 skal som hovedregel benyttes ved overføring fra egne foretak (foretak som er en del av (fylkes)kommunen som rettssubjekt).

Art 880 skal også som hovedregel benyttes for interkommunale samarbeid med eget årsregnskap, og § 27-samarbeid som ikke er omdannet til interkommunalt politisk råd eller kommunalt oppgavefelleskap og som utarbeider eget årsregnskap.

Art 880 skal også som hovedregel benyttes ved overføring mellom eget foretak og eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap. Det samme gjelder for § 27-samarbeid som ikke er omdannet til interkommunalt politisk råd eller kommunalt oppgavefelleskap og som utarbeider eget årsregnskap.

I tillegg skal art 880 som hovedregel også benyttes ved overføringer mellom egne foretak i egen (fylkes)kommune. Det samme gjelder for overføringer mellom egne interkommunale samarbeid med eget årsregnskap.

Art 880 skal også som hovedregel benyttes av eget IKS ved overføring fra eget (fylkes)kommunalt foretak/eget interkommunalt samarbeid som utarbeider eget årsregnskap.

Hovedregelen gjelder når både kjøper og selger skal bruke samme funksjon.

I foretaket **og det interkommunale samarbeidet** benyttes arten ved overføringer fra egen (fylkes)kommune.

Når art 480 benyttes av ytende enhet, benytter mottakende enhet inntektsarten 880.

Utgiftene skal fordeles på riktig funksjon.

Unntak: Art 480/880 benyttes likevel ikke når giver og mottaker fører overføringen på ulik funksjon. I slike tilfeller brukes ordinære arter, jf. kapittel 6, samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

890 Overføringer fra andre

Overføring fra private, interkommunale samarbeid som er eget rettssubjekt der kommunen/fylkeskommunen ikke selv er deltaker, interkommunale selskap (IKS) der kommunen/fylkeskommunen ikke selv er deltaker og kommunale/fylkeskommunale aksjeselskap. Gjelder også for overføring fra stiftelser.

Eksempler:

- Gaver fra private, herunder "arv" (testamentariske gaver).
- Innbetaling på tapsførte fordringer

895 Overføringer fra interkommunalt selskap der kommunen eller fylkeskommunen selv er deltaker

Art 895 skal som hovedregel benyttes ved overføring fra eget IKS (IKS der kommunen/fylkeskommunen selv er deltaker).

Art 895 skal også som hovedregel benyttes av eget (fylkes)kommunalt foretak og eget interkommunalt samarbeid med eget årsregnskap ved overføring fra eget IKS.

IKS skal i tillegg som hovedregel benytte art 875 ved overføring fra annet IKS i egen fylkeskommune.

Hovedregelen gjelder når både kjøper og selger skal bruke samme funksjon. I IKS'et benyttes arten ved overføringer fra (fylkes)kommune som er deltaker i selskapet.

Når art 475 benyttes av ytende enhet, benytter mottakende enhet inntektsarten 895. Utgiftene skal fordeles på riktig funksjon.

Unntak: Art 475/895 benyttes likevel ikke når giver og mottaker fører overføringen på ulik funksjon. I slike tilfeller brukes ordinære arter, jf. kapittel 6, samt veileder om føring av konserninterne transaksjoner.

900 Renteinntekter

Renteinntekter, renter på formidlingslån, forsinkelsesrenter

901 Konserninterne renteinntekter

Arten benyttes når det betales renter på lån fra enheter innenfor konsernet (eksempelvis kommunekassen belaster renter på lån til eget kommunalt foretak, eller lånefondet mottar renter på lån fra kommunekassen).

905 Utbytte og eieruttak**909 Gevinst på finansielle instrumenter**

Urealisert gevinst/verdistigning på finansielle instrumenter klassifisert som markedsbaserte finansielle omløpsmidler, samt "tilbakeføring" av urealisert tap/verdireduksjon ved senere verdiøkning. Tilbakeføring av urealisert tap/verdireduksjon (opp til anskaffelseskost) på finansielle instrumenter (inklusive derivater) klassifisert som omløpsmidler. Tilbakeføring av urealisert tap/verdiøkning (ned til opptakskost) på finansielle instrumenter (inklusive derivater) klassifisert som kortsiktig gjeld.

Realiserte gevinster ved salg/avvikling/opphør.

910 Bruk av lån**911 Bruk av konserninterne lån**

Arten benyttes når finansieringen er lån av midler fra enheter innenfor konsernet (eksempelvis kommunekassens bruk av lån fra lånefond, eller kommunalt foretaks bruk av lån fra kommunekassen).

912 Bruk av lån til videreutlån

Arten brukes ved finansiering av utlån foretatt med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd.

Videreutlån etter Husbankens ordninger føres på funksjon 283. Andre videreutlån føres på funksjon 870.

920 Mottatte avdrag på utlån

Mottatte avdrag på utlån av egne midler og tilbakebetaling av forskotteringer, jf. art 520.

921 Mottatte avdrag på konserninterne utlån

Arten benyttes når det mottas avdrag på utlån av egne midler fra enheter innenfor konsernet (eksempelvis kommunekassen mottar avdrag på lån til eget kommunalt foretak, eller lånefondet mottar avdrag på lån fra kommunekassen) .

922 Mottatte avdrag på videreutlån

Mottatte avdrag på utlån foretatt med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd. Videreutlån etter Husbankens ordninger føres på funksjon 283. Andre videreutlån føres på funksjon 870.

929 Salg av aksjer og andeler

Arten benyttes ved salg av finansielle anleggsmidler. Dette omfatter også tilbakebetaling av egenkapitalinnskudd KLP.

930 Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk og udisponert beløp

Art 930 brukes ved disponering av eventuelt mindreforbruk eller udisponert beløp i årsregnskapet for 2019, ved disponering av dette i 2020. Arten går ut f.o.m. 2021.

940 Bruk av ubundne fond

Arten benyttes ved bruk av ubundne fond i drift og i investering.

948 Bruk av ubundne investeringsfond – arten utgår f.o.m. 2020**950 Bruk av bundne fond**

Arten benyttes ved bruk av bundne fond i drift og i investering.

958 Bruk av bundne investeringsfond – arten utgår f.o.m. 2020**970 Overføring fra drift****980 Merforbruk og udekket beløp fremført til inndecking i senere år**

Arten brukes også i investeringsregnskapet ved udekket. Arten kan kun benyttes på funksjon 899.

989 Rapportkontroll (negativt avvik)

Arten brukes når kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper utarbeider årsregnskapet etter regnskapsloven. Se [rundskriv H-30/03 for veiledning om rapportering av årsregnskap etter regnskapsloven og konvertering til obligatorisk KOSTRA-kontoplan](#).

990 Motpost avskrivninger

Motpost til alle avskrivninger som de enkelte funksjonene/virksomhetene er belastet med. Inntektsføring av alle avskrivninger skjer på funksjon 860.

